

Studinajumus nem preti:
Jelgawā, pec Vanlowška un Līkopa
ķeem, Leelaja eclā № 7, Helmsinga namā,
un Rīgā, J. E. Ģ. Kapteina lga grah-
mātu bobs, Eelsch-Rīgas Leelaja Nehrinu
eclā № 10.

Makfa var fludinajumeem:
8 lav. var sihlu ralstu rindiku; pahrtulkoßhana if sweschahm walodahn par brihwu.

„Latv. Aw.“ war apstelleit:
Jelgawā: Pee Lankow slā un Līlopā lgeom, Leelājā eelā № 7, „Latv. Aw.“ ekspedīzijā.
Dauštā: Steinalga apteeksi. Talsdā: J. Hiršman a lga un h. Tōwā lga graham. bode.
Ruldigā: Herd. Best horn a lga un Hartman a lga graham. bode. Nīhgā: J. C. G. Kapteina
lga graham. bode. Eeksh-Nīhg, Leel. Lehnini eelā № 10, B. F. Hädera drulatawā, Paleijas eelā № 3.

Father of the Amises

68. gada-gahjums.

Gelsch- un ahrsemē: Rudolfa Mosses lga wijsas elspediziās. — Walmeera: Trey lga
grahmatu bodē. — Walkā: M. Rudolfs lga grahamatu bodē. — Pehterburgā: pee Pehterburgas zeen. Latweeshu draudses mahzitaja. — Bes tam: pee zeen. mahzitajeem —
tikab Widsemē, kā ari Kursemē.

Wahr seines naudu un riterſchaftehm.

Kur semes semes pilnvaris jeb muischnieku wezakais
mums pēsuhta schahdu rakstu:

Sem wirsraffsta: „Kā Baltijas riterſchaftes isleēta ſemes naudu“, „Riſchſkij Beſtaiks“ fchi gada 25. Februari ſawā № 46. iſlaida rakſtu tautās, kura noluhks bija, laſitajuš west us tahn domahm, ka muſch-neezibas no ſemneekem eedſen nodoschanas, kuras tahs isleēta ſew par labu, t. i. ar ziteem wahrdeem faktot, ka winas pretlikumigi peefawinatos ſwefchu ihpaſchumu. Scho rakſtu pehz tam ari Latweeſchu laikrakſti tulkojuſchi um bes jebkahdas peefihmes ſaweeim laſitajeem paſnee-guſchi.

Lai mums gan tā faultā prestandu buhschana jeb semes nodo-
schau cerihoschana Widsemē un Igaunijā naw tilk sīhki passifstama,
ka to schē wareatum itin žmalki islahstīht, tad tomehr ne azumirkla ne-
schaubamees, ka tā faultahs semes naudas tur tikai us likumiga pamata
teek nemtas un isleetas jeb isdotas. — Nolužkā us Kursemi, schi-
leeta koti weenkahrfschi ir schahda:

Likums (proti pēsīhme pee 32. artikela 5. punktes provintschu likuma II. fehjumā) skan sħahdi: „Kursem ē semes prestandu (jeb nodoschann) isdalischana un peedſiħfchana teel isdarita pehz wispahrigo nosazijumu preekschrakta. (Wiepahr. walts-likumu krahjuma IV. fejhums pahr ē semes prestandu nosazijumeem). Pehz sħeem nosazijumeem pastaww Kursem ē ihpascha teesa, ta' faulta eerihlofchanas komiteja, kuras preekschfseħdetajis ir gubernators, un pee kuras bes tam wehl peeder kameraleefas prezidents un weens kameraleefas padomnekk, mujsħneeku wezakais, Gelgawas pilseħtas galwa u. t. t. Schai eerihlofchanas komitejai ir-wiċċa semes prestandu lectas paħrvaldišħana us-tizeta. Neweena pati nodoschana nedriħkst tilt nemta waj isleetata zitadi, neħħi pehz no Keisara Majestates ik-uf 3 gadeem apstiprinata, no walts-padomes taifit spreeduma. Prestandu nodoschanas teel eedſiħtas no Krōna rentejahm un us apstiprinata budżeta pamata isdotas jeb isleetatas. Neweena kapeika no sħiħm nodoschanahm nenahk riterfhaħstes rokka jeb kasse. Tapexx tad pats no sevis saprotaw, ka riterfhaħstes no sħiħm summahm ari pat ne wiċċmasako daku newar isdot, nedu few par labu waj kaut lahdam zitam nolu hukam isleetaht.

Neturam par waijadfigu, atgainafchanahs labad wairak lo sa-
ziht, nefsä fchos ihfös wahrdus, nedz ari gribam fchë wisu to peemi-
neht, lo Kursemes muischneeziba is tahm no muischneekem mafatahm, ta
fauktahm „willijungahm“ jeb atwehletahm naudas summahm wißpahri-
gai semes lablahfchanai, ihpaschi semneeku kahrtai par labu itin brihw-
prahrtigi, bes jebkahdas peefpeeschanas un jebkahda fewischka nosazijuma,
ik gadus dewusi un isleetajußi. Mehs negribam leelitees, bet gan turam
par fawu peenahkumu, atbildeht us pawifam nedibinatahm un nepatee-
fahm nelabu domu zelschanahm un apwainoschanahm, kas tikufchas is-
fazitas tamlihdjas ari pret Kursemes riterfchafti.

Kursemes muisschneeku wezakais: Barons Heyling.

Paspahrné.

Blehdiba nahk gaifmā.

Tam laikā, kad Austrijā leisarene Marija Teresija valdīja, dīsh-
woja Vihnē kahds kafeeris, wahrdā Jahnis L. Wina tureja un zee-
nija viņi par labu un godigu vihru. Kad tas arī nebija deewōsin
zit augstī mahžītīs, tad tomehr fawu amatu pēc kafes winsch iſpildīja
it labi. Tīk weenu wainu tas wareja few pahrmest, kuru arī pats
mehdīsa ūhurp un turp atklaht, proti fawu weeglprahību ar naudas
iſdoschanu. Winsch newareja ar fawahm eenaħħschanahm lahga iſtikt,
jo bija jau no jaunahm deenahm eeradis smalki dīshwot. Tagad winsch
bijā tizis pēc it labas weetas, proti pat kafeeri, kur wareja, kad prah-
tīgi dīshwo, it labi iſtikt; bet tik-ko ſcho weetu dabujis, tas tuhlit ap-
prezejahs. Wina feewa bija tīk pat nabaga, kā winsch. — bet tomehr
pehz nezīk gadem ta apdahwinaja fawu vihru ar prahwu behrnu pul-
zinu. Wina iſdoschanas palika ar kātru gadu leelakas, bet eeneimsha-
nas tāhs paſčas. Gan daſchlahrt tas zereja, no fawa brahla dabuht
palihgu, kas bija augsts ſtolotajs un turklaht bagats vihīs, — bet
ſchis winam palihdseja tīk ar wahrdēem, bet ne wiš ar darbeem. —
Tapehz winsch bija nahžis jau diwas reiſas ar luhguma rakstu pēc
paſčas leisarenes, kas winu ori abas reiſas pilnigi apdahwinaja; bet
kad tomehr ſchi palihdsiba nespēhja wina robus iſpildīht, ihpachī tagad
lakda leelā waijadsibā, tad tas bija nodomajis, wehl trefcho reiſ fawu
laimi mehgināht. Jahnim L. bija eeradums, libds tīk pulkstenis 12
ſita, ar faweeim kafes-rehkinumieem apstahtees un ar diweem paſčsta-
meem no tāhs paſčas amata nodakas us fawu dīshwolli eet. Kahdu
reiſ, kad wina pulksten 12dīs us mahžahm dewahs un tik-ko 10 ſolu
bijā gahjuschi, cesahla druziā leetus liht. Wina beedri domaja, ka
tahds leetus winaus nefamehrzeħs un gribēja eet tāhlač, — bet kafee-
rim bija par fawu jauno platmali ruhyp, kuru tas tīk wehl aifswakar
bijā pirzis. Winsch atzerejahs, ka wina amata kambari ir leetus-fargs,
un tapehz gribēja to uſmekleht. Wina beedri apſolijahs, pa tam pēc
kahda nama durwihm maſu brihiu uſgaidiht. Winsch nu steidsahs
atpakał. Bet redzi, aiftezeja wefela zetortdala ſtundas, un kafeeris ne-
atnahza. Gaiditajeem rabdijahs jau pa ilgu, jo pilſehtneeki ir ar fawu
laika patehreschanu loti ſħekki, un tamdeħħi tee aifgahja bes wina pro-
jam. Weens no ſħeem beedreem jaur logu gan redseja, ka kafeeris
pehz puſtundas gahja garam, bet bes leetus-farga. Ari pehz puſdeem-
nas bija ſħee abi wina beedri agraki pēc darba, nela kafeeris. Kad
kafeeris atnahza, tad ſħee wina wehl druziā paſoboja, ka ne-efot
wahrdā turejis. Winsch aifbildinajahs ar to, ka eſot fawu leetus-
fargu pa wifeeim kafteem meklejis, bet ne-atradis. Kad, domadams,

ka wina beedri buhs jau sen aifgahjuschi, tas palizis tēpat, kamehr leetus drufzin pahrgahjis. To teizis, tas gahja atkal meerigi sawā kambari, kas bija paschā nama galā, un kur tapa ari kafe usglabata. Bet tik-ko bija to atslehdiss un kahdu minuti tur palizis, tas atkal isnahja ahra, bet tihi bahls, kā lihki. Winsch eefauzahs: „Ak Deews! ak Deews! kas tur ir notizis! Ak, sahda leela nelaime! Kafe ir uslausta un apsagta!“ — Winsch istruhkuschees uslehza no faweeem sehdekleem, jautaja, brihnijahs un steidsahs paschi kafes kambari un atrada tē leelu lehrumu. Leela dselsis kafe stahweja walā; diwi stipras aifkaramahs atslehgas guleja winai blakam us femes; us grihdas redseja labu teesu falku nobiruschu un daschus keegelu gabalus. Kahds masā lodstisch ar dselsu restehm no kafes kambara us kahda welweta kordora yufes bija dauds leelaks isplehdis un dselsu restes islaustas. Nahdijahs, ka tē bija ta weeta, zaur kure saglis waj nu eelihdis waj islihdis. Kad kāz pahrraudsija tad atrada, ka ta bija stipri apsagta, bet ne wis gluschi istukschota. Tik weenas kules ar 2000 dukateem un wehl diwu kulischi ar kahdeem 1600 gulischeem truhla; wisa zita khl-nauda bija atstahta. Tahda naudas islasichanahs padarija dascheem brihnumus un sawadas domas, un tad pee tam nahja flakt wehl zitas chermotas un nefaprotomas leetas. Kad islausto lodstau apluhkoja, tad newareja wis domaht, ka tē saglis eelihdis, bet islihdis; jo zaurums bija no eekschypes dauds leelaks, nefä no ahrpuses. Tillab pee schi kambara, kā ari pee wifahm zitahm durwihm, zaur kurahm saglim waijadseja eet, ne bija it nekas ne laujs, ne ari apskahdeits; wareja domaht, ka wina fahrtigi ar atslehgu atslehgta. Uri kafe nebijas dausita, bet kā peeklohjahs atslehgta, un tahs paschas kafes atslehgas bija wehl zaurumā eebahstas. Gan isskaidroja kafeeris L. it pareisi, kā tas warejis notift, — bet tahda isskaidrofchana peerahdija tik wina pascha ne-usmanibu un wainu. Kafeeris stahstija, ka winsch esot, pusdeenā eedams, atslehgas eelizis fawa rakstamā galda schuhplahdē, un schi bi-jusi tik ar kahdu neeka atslehdinu aisslehgta, kure saglis esot atmuhkejis un kafes atslehgas isaehmis. — Winsch, kas to dīrdeja, raustija plezus un zeeta kluusu.

Kad nu eevehroja wisu to, kas agrak notizis, un to, kas tagad redsams, turklaht kafeera knapu istikhanu sawâ mahjas buhschanâ, wina ilgu palikhanu puðdeenâ, wina weltigu aibildinaschanos ar leetus-farga mekleschanu un paschu aplaupito weetu, — kad ikkatram zehlahs pahr scho sabdsibu gluschi sawadas domas, kas wairak paschu kafeeri par wainigu tureja, nela zitu lahdvi. Zaur tahdahm domahm nahza daschadas walodas, kas til aktri isplatisahs, ka uguns leesmas falmâs, un pehdigi tas nahza ari paschu preefschneelu austs. Pehz nezil stundahm, kad kafeeris pats to zaur rafstu bija pasinojis, atmahza wakts, wina apzeetinah, un nu eefahlahs stingta ismekleshana. Tuhlit pats pirmais cesahkums ne-iskrita kafeerim par labu. Winsch newareja noleegt, ka ir warbuht lahdvi puðstundi kases lambards palizis,

un newareja zita nekahda eemesla peerahdiht, fa tikai leetus-sarga meklefchanu, flikta laika nogaidischanu, un pehdigi, pahr ko wehl ziti drus-
zit pasmehjahs, iseeschanu fawas waijadisibas pehz. Wiam nu wai-
jadseja isskaidrot, fa wareja saglis zaur aisslehtahm durwihm eetift
un tad no eelschpuses islaustees, bes fa buhtu agraki tahdu zelu preesk
fawas ee-eeschanas istaisijis, — un winsch apleezinaja, fa pats to ne-
saprotot. — Tad jautaja, waj tas nedomajot us fahda zilwela, jeb
waj newarot wina kambari fahds paslehytees, — bet ari to winsch ne-
wareja peerahdiht. Tad wehl jautaja, waj tas ne-esot fahdam nau-
das aisdewejam apsoljees, drijhsa laikä parahdus famalshaft, — un to
winsch gan atsinahs par pateesibu. Wehl prosija, kür winsch zerejis
naudu dabuht, us ko tas atbildeja: waj nu no fawa brahla, waj zaue
luhguma rakstu no schehligahs Leisarenes. — Ar wiſu to, ko tas is-
stahstija, newareja nemas buht meerä, un wiam tapa teikts, fa pa lee-
lakai dakai domas krihtot us wina paſcha. Wina isbailes un wina
afaras netapa wiſ iē dauds ewehrotas, jo domaja, fa tahs nahf til no
launas ſirds apſinas. Pirmais spreediums bija ſchahds: „Kad til dauds
ſhmju wina paſchu par wainigu peerahda, bet winsch ne-atſihſtahs,
tad nu waijaga wina steepit ui mosu berka.“ — To war gan domaht,
fa no tahdas leetas tapa Wihne dauds un daschadi runahs un do-
mahts. Bet wiſleelaka dala tureja lafeeri par wainigu. Pat wina
amata beedri gribjeja apleezinah, fa jau fen ne-esot no wina labu do-
majuschi, un ſcheem bijis til brihnumis, fa tahdu wihru wareja pee
laſes waldischanas zeest. Metruhla ari ſchehſirdigū zilwelu, fas fazija,
fa newaijogot truhkuma zeeteju, fas tahdā fahrdinachanā kritis, til
bahrgi noteſeht. Bet ziti domaja, fa tas warot ari buht newainigs;
wiſu wairak ta ſpreeda wina brahlis, augſham minetais ſkolotajs, fas
nebijas ewehrojis fawa tuwenä un mihlakä rada lubgumu pehz palih-
dibas. Tomehr tagad kehrabs tahds brahla negods ſhim lepnajam
un godfahrigajam wihram gauscham pee ſirds. Winsch gan ſinaja, zik
wina brahlis ir weeglprahligs ar naudas isdofchanu, bet tas ari pa-
ſina, zik winsch fawä amata un wiſadā zitadā ſinä ir uſtizigs un
taifns. Tagad winsch raudisja, zik ween tif waredams, no fawa brahla
wiſu taifnibu isdabuht; bet kad brahlis tam peefwehreja fawu newai-
nibu, tad tas ari pilnigi to tizeja, — bet, ſinams, fawas ſirds domas
un juſchanas winsch jau newareja teefas ſpreedejeem eedot, un ari
aifluhgachana pee Leisarenes neko dauds nelihdseja. Schi godigä waldi-
neze tam dewa it gudru un pareisu atbildi, fazidama: „Es waru gan
tahdam noseedsneekam, fas atſihſtahs par wainigu un fawu grehla
darbu noschehlo, wina ſodu atweeglinah tajt waj pawifam atlaift, bet to
ne muhscham nedarischu, fa es fahdu ne-atgreesigu wina launas do-
mas un darbds wehl apſiptinatu.“

Tobrihd bija Wihne kahds totmeisteris, kas smallki prata wifus saglus, rasbaineekus un slepkaas issinaht un veedsiht. Kad pilsehtā kur eelusahs, kahdu zelotaju aplaupijsa waj nofita, waj kad zita kahda

Isnahl weenreis nedefå.

Malkà, Jelgawà fānemot:
par gadu 1 r. 50 l., par pušgadu 90 l.

Maksā, pah̄ pastu pēfūhtot:
par gadu 2 r., par pušgadu 1 r. 25 l.

Gīķpedīzīja:
Jelgawā, pēc Lankowska un Līkopa
lēgem, Lēclajā eelā № 7.

Nedākījās adrese:
Jelgawā, Wallēs eelā № 7.

• 3 •

